

בלאו הכי אי"ז נקרא "חיים", וכעין שאמרו חכמינו ז"ל (מנחות קב ע"ב, וחולין עב ע"ב) 'כל העומד לישרף כשרוף דמי, כל העומד ליקצץ כקצוץ דמי'.

■ זעקה ואנחה גדולים מדיבור

הגה"ח רבי משה קרעמער שליט"א הזכיר דברי הזוה"ק בפרשת שמות (דף ט ע"ב - כ ע"א) ש'צעקה' ו'אנחה' גדולים במעלה יותר מדיבור!

הגם שדברי הזוה"ק הללו נראים כסותרים לדברי הזוה"ק שהבאנו בריש דברינו שהדיבר היה בגלות, [שכאן מובן שהצעקה והאנחה גדולים במעלה ממדריגת הדיבור], אמנם יש ליישב שהכוונה כאן שצעקה ואנחה גדולים יותר מדיבור מדובר באדם שקרוב אל השי"ת ומשיח אליו את כל אשר עם לבבו - דהיינו שביכלתו לדבר עם השי"ת רק לפעמים נפשו מרה עליו כל כך - כפי המעברים והעניינים העוברים על האדם - בזה העולם רח"ל - אזי לפעמים הוא מגיע למצב שאינו יכול לדבר לפני המלך, או אז הוא מתאנח - זהו אנחה וזעקה

הגדולים במעלה מדיבור! דעמאלטס איז דאס קרעכץ; דאס שרייען; גיוואלדיג גרויס!

אך מי שאנחתו וזקעתו ללא דיבור הוא מפני שאין לו כלל ענין הדיבור מכל וכל, מעולם לא היה לו דיבור להשי"ת, זהו חסרון וגלות.

■ "פה-סח" - יציאת הדיבור מגלות

ואשר על כן נקרא שם היו"ט "פסח" שהוא מלשון "פה-סח" (שער הכוונות פסח, דרוש ג), כי כאשר יצאו בלילה הראשונה ממצרים מתחת רשות פרעה, אז נפתח פיהם לדבר אל השי"ת!

כלל ישראל פתחו פיהם לדבר אל השי"ת, להודות לפניו בכל ליבם, הם זכו אז לשלימות הדיבור!

והרי כל הדיבור נברא למען שמו יתברך, ו'שלימות הדיבור' הוא - להודות לשי"ת בכל לב! "שלימות הדיבור" - מביא לקרבת אלקים מופלאה! דאס ברעגנט אגעוואלדיגער קרבת אלקים!

פניני המכתבים

מכתבי הגה"צ מורינו שליט"א לאור הזמן והפרשה

ליום ג' [שופטים] א' דר"ח אלול [תש"ל] פעה"ק ירושלם ת"ו בב"א

ונזכרתי שבקשת גם שאכתוב עלך על התמדת הלימוד. הנה הלוא על התורה נאמר 'כי הם חיינו', ואם שיש די לאלקותו לכל בריה, אבל התורה הקדושה היא עצם החיות של כל העולמות, כמובא בלקוטי מוהר"ן סימן נו (אות ג). לכן צריכין לחפש חיות רק מצד הקדושה, כל-שכן מהתורה הק' שזה עיקר החיים נצחיים, ואין חיים אחרים כלל.

ומה שמרגישין לפעמים מרירות וכבדות בעת לימוד התורה או קודם, זה מחמת הקליפות והרע, ועל ידי שמשריין את המניעות, זה ממש הכנעת הקליפות, כמובא מהאריז"ל, שהיה מזיע בעת לימוד התורה. ור' חיים וויטאל תלמידו הק' זכותם יגן עלינו ידע שיש לו כוונה בזה, ושאל אותו על כך, והשיב לו, שעל ידי זה שורפין את הקליפות.

ובהקדמת ספר 'קול אריה' מביא על זה רמז נפלא מהתורה, כי הרי ליכא מידי דלא רמיזא באורייתא. הכתוב אומר: "וְאֵת שְׁעֵיר הַחֲטָאֵת דָּרַשׁ דָּרַשׁ מִשֶּׁה וְהִנֵּה שֶׁרָף" (ויקרא י"ז ט"ז), 'שעיר החטאת' הם הש-דים, כמו "לְשַׁעֲרֵם אֲשֶׁר הֵם זַיִּים אַחֲרֵיהֶם" (ויקרא י"ז ז). שזה מכוון לש-דים. 'דרוש דרש משה' - היינו בפלפול התורה שמזיעין. 'והנה שורף' - שעל ידי זה שרף את הקליפות.

1. ספר אוסף מכתבים ח"ג מתוך מכתב קס"ג.

ובסימן יט בליקוטי מוהר"ן מקשר רבינו את הענין של לשון הקודש (היינו דיבורי תורה ותפילה) ושמירת הברית, שהם תלויים זה בזה. ורבינו מתבטא שם בלשון "שזה (תפילה) בלא זה (שמירת הברית) אי אפשר להיות", היינו שמירת הברית ולשון הקודש, וכל מה שנוקמים ביצר הרע יותר, נפתח הפה יותר לדיבורי תורה ותפילה. וכן כל מה שעוסקין יותר בלשון הקודש - נתקדשין יותר הדמים וזוכין יותר לקדושה.

ומובא מרבינו ז"ל שצריכים כל כך לעסוק בדיבורים קדושים עד שלא תשאר טיפת דם שלא עבד בה את השי"ת (לק"מ סי' ע"ה). ואנ"ש נוהגים להרבות באמירות בחודש אלול: ספר התיקונים תהלים וספרי רבינו, וכן יש אומרים את כל התורה, היינו תנ"ך מתחילה ועד סוף. ומובא מרבינו שחודש אלול אז מסוגל לתיקון היסוד, וגם למצוא זיווגו ההגון.

אכן טוב לאדם שיהיה לו שיעור באמירה לבד, כי זה מקדש את הדמים, ורואים בזה תועלת רבה.

ואסיים בברכת כתיב וחתומה טוב בגוף ובנפש לנו ולכל ישראל.

כל זה מה שפלט הקולמוס, הגם שמסופק אני אם תמצא בו סיפוק, ואקווה על נקודה אחת קטנה.

יעקב מאיר שכטער

ניצוץ אחד

ניצוץ קודש ממאמרי ומכתבי הגה"צ מורינו שליט"א

כמו שפסח זכר ליציאת מצרים - כן הערבי פסחים הם זכר לשיעבוד מצרים זכר ל'ייעבדו מצרים את בני ישראל בפרך'.

נעשה ע"י שהאדם מבטא בשפתיו ומוציא מפינו ביטוי רצון של אמונה, ביטוי רצון של קרבת אלקים, ובזה גופא יש לו חלק באמונה ובקרבת אלקים, וממילא נכרתים ונעלמים כל הקליפות והמחשבות שאינן ראויות.

ונמצא לפי זה, שפעולת האדם המעשית בכדי להינצל מן המחשבות זרות הטורדות אותו - היא: הוצאת ביטוי רצונות ודבקות מהעלם אל הגילוי, ולבטא אותם בפה מלא.

ומעתה הבא ונתבונן, וכי היכן נמצא ספר כזה שיש בו כל כך הרבה ביטויי רצונות קדושים כמו ספר התהלים, ועל אחת כמה וכמה בדרך שלימדנו רבינו ז"ל, לפרש ולתרגם את כל רצונותיו ותשוקותיו באמירת פסוקי התהלים, ואם כן הרי ישנו תחת יד כל אדם את כלי המלחמה הטוב והיעיל ביותר, להינצל ולהיפטר מכל הבלבולים העוברים עליו, וכשיתרגם ויפרש האדם את כל מעבריו ורצונותיו בעת אמירת תהלים - אזי הניצחון מובטח לו בסייעתא דשמיא.

■ הנשק הגדול

אחד מן הדברים הקשים בעבודת ה' הוא כאשר היצר מפתה את האדם בכל מיני קושיות ותמיהות, והעצה המעולה ביותר לזה הוא התהלים, כי ספר התהלים הוא מלא בביטויים קדושים, ביטויים של "צמאה לך נפשי כמה לך בשרי" (תהלים סג ב) וכיו"ב, ביטויים ללא גבול של קרבת אלקים, ואף גם אם אינך אוזח עדיין במדרגה זו באותה שעה, אך בכוח הביטויים הללו, ובכוח מעט המחשבה שתתלווה עם הביטויים, הרי אתה דבוק ומחובר לכל היוצא מפיה, כי כאמור - במקום שמחשבתו של אדם שם הוא - וממילא כל הקליפות נופלים ומתבטלים לנוכח הקדושה החופפת עליו ע"י דיבורי ההשתוקקות שלך, ובעזר ה' יתקיים בך מאמר הכתוב (תהלים צ"ב) "כי הנה אויבך יאבדו".

כי בהיות שאין אדם יכול להילחם עמם פנים בפנים, לכן אין ביכלתו לגרשם מעמו בכוח ולהכריעם מעל גבולו, וכיוון שכך מוטל עליו לעשות פעולות כאלו שעל ידם הם ממילא יסתלקו ויפלו, וזה

הספר שמחדש מעתה עולם היהדות - ספר דורשי יחודך פסח - בכל חניות הספרים